**Uittreksel concept-verslag commissie NLG 07-06-2021 over de voordracht Jaarstukken 2020**

## 7.a Voordracht jaarstukken 2020 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021)

De **voorzitter** merkt op dat voor de behandeling van dit agendapunt alle gedeputeerden van de commissie NLG aanwezig zijn. Zij geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

*Eerste termijn*

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) bedankt gedeputeerde voor het beantwoorden van de technische vragen over het jaaroverzicht. Het CDA heeft een reactie naar aanleiding van de tekst op pagina 88. De fractie maakt zich zorgen over de manier waarop GS omgaan met de voortgang van het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN. Zij krijgt het gevoel dat het eversjaar niet volledig op waarde wordt geschat en verkeerd wordt geïnterpreteerd, ook in het jaaroverzicht. De instrumentenkoffer die destijds is ontwikkeld, moet getest en uitgerold worden. Dat is in het belang van de voortgang van de afronding van het NNN. Het oude idee om helemaal te stoppen met agrarisch natuurbeheer binnen het NNN is herroepen middels een aangenomen motie. Is gedeputeerde het met het CDA eens dat de tekst in het jaaroverzicht ook aangepast zou moeten worden en dat de aangenomen motie aangaande de voortgang van het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN vermeld zou moeten worden?

Een tweede opmerking betreft de tekst op pagina 90 van het jaarverslag. Gedeputeerde geeft daarin weer dat er in Noord-Holland geen belemmeringen zijn voor het beheer van ganzen. Hoe kan dat worden gerijmd met de opgelegde winterrust? In Noord-Holland mogen grondgebruikers in de periode van 1 november tot 1 maart ganzen niet van hun grasland verjagen met ondersteunend afschot om de schade te bestrijden. Dit vormt voor de grondgebruikers een grote belemmerende factor om de ganzenschade aan de eerste snede gras terug te dringen. Deze schade ontstaat al in de tweede helft van de winter en het vroege voorjaar. Ganzenschade is in 2020 opgelopen tot meer €8 miljoen en dat is alleen nog maar de getaxeerde schade. De werkelijke schade ligt veel hoger, waarschijnlijk vier keer zo hoog. In de rondvraag komt het CDA nog op die schade terug. Het verzoek van het CDA bij de jaarstukken is dat de tekst in het jaarverslag wordt aangepast omdat er op grasland wel degelijk een grote belemmering is voor het ganzenbeheer.

De heer **Zoon** (PvdD) bedankt allereerst de ambtenaren voor de goede inhoudelijke beantwoording van de technische vragen. Hij wil het in deze commissievergadering vooral politiek-technisch houden in een aantal korte blokjes en een paar onderwerpen belichten.

Als eerste refereert de heer Zoon aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen. De oorzaken zijn bekend, ook bij GS (landbouw, veenoxidatie, nutriëntrijke kwel en lozingen door rioolwaterzuiveringsinstallaties). De provincie is bezig met natuurlijke oevers en schuift het echte probleem door naar de waterschappen. De waterschappen schuiven het weer door naar het Rijk, dat het vooruitschuift naar een tussenevaluatie in 2024. Het is duidelijk waar het op uitloopt: de doelen worden niet gehaald, de natuur is de klos, de rechter geeft straks een verbod en

de Kaderrichtlijn Water krijgt de schuld. De Partij voor de Dieren zou bij GS willen aandringen op meer regie op dit onderwerp.

Ten tweede komt de heer Zoon op de ambitie van Noord-Holland om een (zwerf)afvalloze provincie te worden. Deze reikt verder dan het uitdelen van vuilgrijpers. Thans wordt er helemaal niets over deze ambitie in het jaarverslag genoemd. Dat is wel erg weinig, zeker gelet op het gegeven dat er nog veel kansen liggen. De heer Zoon verwijst in dat kader naar de nog openstaande Statenvragen over plastic afval op bospaden.

Het derde blokje betreft de opvangcentra wilde dieren. Hierover staat niets inhoudelijks genoemd in het jaarverslag, maar er is wel geld voor gereserveerd. De Partij voor de Dieren maakt zich uiteraard geen zorgen over de twee provincie-egeltjes, Lowie en Mien, maar wel over inzet en de ondersteuning van de opvangcentra wilde dieren.

Ten vierde wijst de heer Zoon op het 20% eigen risico als gevolg van faunaschade. Landbouwschade is natuurlijk een risico voor boeren, net als een jaar minder zon of een hagelbui. Het is een optie voor boeren om gewassen aan te passen, bijvoorbeeld door minder gras te verbouwen waar de meeste uitkering op dit moment naartoe gaat. Een gevolg zou zijn minder koeien en meer akkerbouw, iets wat prima past binnen de Voedselvisie en stikstofaanpak in de provincie Noord-Holland. De omschakeling gebeurt echter niet vanzelf. Sterker nog, accepteerden de boeren eerst misschien nog een stukje schade omdat die vergoed zou worden; tegenwoordig geldt het adagium "*meer knallen maar*", omdat de schade niet volledig vergoed wordt. Om faunaschade geen schiettent te laten worden en het ook geen open rekening te laten zijn van de provincie, zou BIJ12 kunnen helpen bij die omschakeling. Dat gebeurt echter niet. Het gevolg is een patstelling: iedereen is ontevreden en er is sprake van een hoop dode dieren.

De heer Zoon geeft een samenvatting van het jaarverslag. Waar de provincie de leiding niet neemt, gaan er zaken mis. Denk aan de Bossenstrategie, stikstofaanpak, Kaderrichtlijn Water en faunaschade. Dat baart de Partij voor de Dieren zorgen en vereist een aanpak. Die les kan worden getrokken uit onderhavige jaarstukken.

Mevrouw Kapitein (D66) heeft een paar opmerkingen met betrekking tot jaarrekening. Het is mooi dat er meer NNN dan verwacht bij is gerealiseerd en dat er snelheid in de realisatie begint te ontstaan. Hier is D66 nooit op tegen. Integendeel, meer is altijd goed, want er is nog veel te doen op dit gebied. Het is ook terecht dat de provincie terughoudend is met het verkopen van pachtgrond, juist gezien de ambities op natuur-, stikstof- en landbouwgebied. Misschien moet de provincie haar beleid uit 2016 op dit gebied eens heroverwegen.

Het is goed te lezen dat de gebiedsgerichte aanpak z'n vruchten afwerpt en dat er mooie successen worden geboekt. Het is toch een andere manier van werken, ook omdat er gestopt gaat worden met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De goede elementen daaruit moet de provincie wel zien te behouden.

Ook is het positief dat de provincie haar beide nationale parken mede ondersteunt met verdere doorontwikkeling. D66 vindt het echter vrij zorgelijk dat de beleidsindicator waterkwaliteit voor twee derde ontoereikend of slecht scoort door de gehele provincie. Ten opzichte van vorig jaar lijken er weinig verbeteringen te zijn.

Ten slotte vindt D66 het heel mooi dat de provincie met betrekking tot het Waddenfonds prioriteit geeft aan hoofddoel 2: het tegengaan van externe bedreigingen.

De heer **De Wit** (VVD) heeft nog een aantal zaken op te merken ten aanzien van de jaarstukken 2020. De technische beantwoording op eerder genoemde vragen was helder. De heer De Wit wil echter nog een aantal punten aanstippen. Allereerst mist de VVD-fractie een analyse op de situatie bij PWN. In 2020 zijn er zaken voorgevallen waarover de Staten eerder geïnformeerd zijn. De VVD-fractie heeft hier zorgen over in het kader van de waterkwaliteit. Bij de bespreking van het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer zal er nader over gesproken worden. De VVD vraagt zich thans echter af of de risico's die destijds bij PWN in de bedrijfsvoering speelden, op dit moment nog noemenswaardig zijn in het kader van de jaarrekening 2020. Een en ander staat er niet of slechts beperkt in vermeld.

Voorts stelt de VVD vast dat er sprake is van een flinke onderbesteding in 2020. De collega's van de heer De Wit zullen dit grotendeels aankaarten in de andere commissies. De heer De Wit legt in voor nu de focus op de natuurportefeuille waarbij ook sprake is geweest van onderbesteding. De verklaringen zijn op zichzelf best helder, maar desalniettemin maakt de VVD zich zorgen. Vormt onderbesteding niet een risico voor het kunnen halen van de provinciale beleidsdoelen? De VVD zou daar graag een reflectie van de gedeputeerde op ontvangen.

Daarnaast wijst de heer De Wit op de gesprekken over de voorgenomen uittreding van de provincie uit het Goois Natuurreservaat (GNR). De VVD heeft daar vragen over gesteld die ook helder beantwoord zijn. In potentie vormt het wel een financieel risico. De VVD vraagt zich af of een al dan niet te betalen uittreedsom binnen de huidige begroting kan worden opgevangen.

Tot slot vindt de heer De Wit dat er in de recreatieparagraaf iets meer focus gelegd mag worden op daadwerkelijke recreatie en wat minder op natuur. Hierop zal de VVD terugkomen bij de behandeling van de Visie Recreatie en Toerisme.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording. Als eerste geeft zij het woord aan gedeputeerde Zaal (D66).

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):
Gedeputeerde Zaal heeft twee vragen gehoord met betrekking tot haar portefeuille. De heer De Wit (VVD) stelt voor om zijn vraag over de focus op recreatie uitgebreid te bespreken bij agendapunt 9.a (Visie Recreatie en Toerisme). Gedeputeerde stemt daarmee in.

De heer Zoon (PvdD) stelde een vraag over de opvangcentra voor wilde dieren. Gedeputeerde Zaal grijpt deze gelegenheid gelijk aan om een korte update te geven. In het coalitieakkoord was inderdaad €200.000 gereserveerd voor de dierenopvangcentra. Daarvan is een deel naar een communicatieregeling gegaan die is opengesteld en een deel is gereserveerd voor protocollen. De situatie doet zich echter voor dat LNV nu bezig is met het actualiseren van de protocollen. De stand van zaken wordt afgewacht teneinde de provinciale regeling daarop te laten aansluiten.

Daarnaast is de motie voor coronasteun ingediend. Het goede nieuws is dat er inmiddels een brief

is gestuurd naar de centra waarin staat dat zij in de gelegenheid worden gesteld om de door hen geleden coronaschade aan de provincie kenbaar te maken, opdat zij tot uitkering kan komen van de hiervoor bestemde subsidies. Gedeputeerde hoopt dat dit nog voor de zomer gaat lukken. Zij zou tegen die tijd ook de indieners van de motie willen vragen om, als tot uitkering van de schade kan worden gekomen, een dierenopvangcentrum te bezoeken en daar het goede nieuws te brengen.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):
Gedeputeerde Rommel komt allereerst op de vraag van mevrouw Koning-Hoeve (CDA) over het agrarisch natuurbeheer. De motie is afgedaan door het vaststellen van de overeenkomsten over het verkenningsjaar agrarisch natuurbeheer. De provincie heeft veel geleerd uit het eversjaar. GS vonden het wel goed, maar de agrariërs konden er niet mee leven. Vandaar dat zij het agrarisch natuurbeheer hebben omgezet in gebiedsprocessen. Daar proberen zij in overleg met de agrariërs eruit te komen hoe nu verder te gaan met het agrarisch natuurbeheer. Zodra daar meer over bekend is, komt het college er bij de commissieleden op terug.

Mevrouw Koning-Hoeve (CDA) gaf voorts aan dat haar fractie de tekst over de winterrust aangepast zou willen hebben. Gedeputeerde Rommel is het met haar eens dat deze een belemmering vormt. Wellicht is het goed als het CDA in onderlinge afstemming met gedeputeerde een amendement voorbereidt voor de PS-vergadering. Gedeputeerde acht het immers goed om het ook in de jaarstukken te benoemen.

Gedeputeerde Rommel komt vervolgens op de vragen van de VVD. De onderbesteding in de natuurportefeuille is hoofdzakelijk het gevolg van corona. De provincie gaat er nu full swing mee verder.

De voorgenomen uittreding uit het Goois Natuurreservaat is op dit moment nog niet dusdanig concreet dat het in de onderhavige jaarstukken of begroting kan worden opgenomen. Zo gauw daar wat meer over bekend is, komen GS met een voorstel.

> Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) komt nog even terug op het agrarisch natuurbeheer. Gedeputeerde Rommel geeft aan dat het overleg met de agrariërs gaande is naar aanleiding van het eversjaar. Is gedeputeerde niet van mening dat dit ook in het jaaroverzicht moet staan? Nu staat er dat het agrarisch natuurbeheer niet langer mogelijk is, maar dat is juist herroepen met de motie.

Gedeputeerde **Rommel** meent dat dat niet klopt. Met de motie is het eversjaar gestart. Dat is thans omgezet in het gebiedsproces om te bekijken hoe er meer maatwerk kan worden geleverd en hoe er kan worden omgegaan met de punten die men in het eversjaar is tegengekomen. Het heeft dan niet zoveel zin om die motie op te nemen, maar het heeft absoluut de aandacht van GS in de gebiedsprocessen. GS komen er bij de Staten op terug zodra er meer duidelijkheid is.
Gedeputeerde is verheugd dat de tafelgesprekken naar alle waarschijnlijkheid weer gevoerd kunnen gaan worden. Maar de motie an sich is wel afgedaan.

> De heer **De Wit** (VVD) heeft een verduidelijkende vraag in het kader van de onderbesteding. Mag hij deze als een incident beschouwen in relatie tot corona en maakt de gedeputeerde zich geen zorgen over het structureel niet kunnen halen van de provinciale doelen vanwege

onderbesteding? Is dat een juiste conclusie?

Een nadere toelichting over de eventuele uittreding uit het Goois Natuurreservaat ziet de commissie te zijner tijd graat verschijnen. De heer De Wit neemt echter aan dat het uitgangspunt is dat het binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat zij zich geen zorgen maakt over het niet halen van de provinciale doelen als gevolg van onderbesteding. De provincie gaat er full swing mee door.

Wat betreft de mogelijke uittreding uit het Goois Natuurreservaat is gedeputeerde Rommel nog niet zeker. Ingeval deze doorgaat, zal gedeputeerde de hoogte van een afkoopsom moeten bepalen. De provincie is daar nog niet uit. Uiteindelijk levert uittreding de provincie geld omdat zij in dat geval niet langer het deelnemingsbedrag hoeft te voldoen. Gedeputeerde komt er bij de commissieleden op terug.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) beaamt dat de motie is afgedaan. Desalniettemin zit zij in haar maag met de huidige tekst dat agrarisch natuurbeheer binnen het NNN niet langer is toegestaan. Gedeputeerde Rommel gaf zelf ook aan dat gezocht moet worden naar manieren waarop dat wél kan. Vindt zij niet dat de tekst daarop aangepast moet worden?

Gedeputeerde **Rommel** bevestigt dat agrarisch natuurbeheer binnen het NNN niet langer mogelijk is. Naar aanleiding van het eversjaar is echter besloten om over te gaan naar duurzaam agrarisch natuurbeheer. Dat komt in de gebiedsprocessen terug.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of er dienaangaande een tekst kan worden toegevoegd in het jaarverslag.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de motie is afgedaan, zodat die niet in het jaarverslag kan worden opgenomen. Het is echter wel mogelijk om iets op te nemen in de trant van dat wordt overgegaan op duurzaam agrarisch natuurbeheer. Gedeputeerde geeft aan dat de Staten c.q. het CDA hiertoe een tekstvoorstel kan aanleveren in de vorm van een amendement.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):
In de richting van gedeputeerde Loggen is een tweetal vragen gesteld en een opmerking gemaakt. De eerste vraag betreft de Kaderrichtlijn Water. De aanpak voor het behalen van de KRW-doelen staat in het Regionaal Waterprogramma dat momenteel ter inzage ligt. Hierover is eerder in de commissievergadering gesproken. Een belangrijk deel van hetgeen toen is besproken, is inmiddels neergedaald. GS blijven vanuit Noord-Holland onverminderd hun inzet leveren daar waar mogelijk. Ze zijn ook bezig met de pilots. Ook hierover is reeds met elkaar gesproken. Gedeputeerde Loggen is heel benieuwd of de provincie haar doelen dienaangaande gaat halen.

De heer De Wit (VVD) stelde een vraag over het PWN. Gedeputeerde kan de heer De Wit geruststellen dat de situatie bij PWN in rustiger vaarwater is beland. Zeer recentelijk is er een nieuwe vaste directeur aangesteld. Inmiddels is er ook een nieuwe Raad van Commissarissen geïnstalleerd. Gedeputeerde Loggen heeft het volste vertrouwen dat alle lekken boven water zijn gehaald en dat alle doelen kunnen worden behaald.

Tot slot maakte D66 een opmerking met betrekking tot het Waddenfonds. Gedeputeerde beaamt dat de provincie met betrekking tot het Waddenfonds prioriteit geeft aan hoofddoel 2: het tegengaan van externe bedreigingen.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
De heer Zoon (PvdD) stelde een vraag over de ambitie van Noord-Holland om een (zwerf)afvalloze provincie te worden. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat deze ambitie nog onverkort overeind staat, maar erkent dat er meer kan gebeuren. GS zijn met een aantal pilots aangaande de eigen verantwoordelijkheden gestart, onder meer wat betreft het beheren en opruimen van de berm. GS hebben ook met de TBO's gesproken in het Groenoverleg. Daarover zijn nog niet voldoende concrete afspraken gemaakt. GS willen graag een nieuwe afspraak plannen met de mensen die specifiek binnen de TBO's over dat afval gaan. Daar komt dus nog een vervolg op.

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn gesteld aan gedeputeerde Stigter. Er is geen behoefte aan een tweede termijn. De voorzitter rondt het agendapunt derhalve af.

Of het stuk al dan niet als bespreekpunt wordt doorgeleid naar PS is afhankelijk van de behandeling in de commissie EFB. De inbreng van de commissie NLG wordt sowieso wel toegevoegd aan de stukken voor de PS-vergadering op 28 juni a.s.